

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

27.02.2026

Vår ref:

2026/5897

Deres dato:

Deres ref:

MOSS KOMMUNE PLAN, MILJØ OG TEKNIKK
Postboks 175
1501 MOSS

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øystein Hansgård Gjelsvik, 32266608

Inspeksjonsrapport etter tilsyn ved avløpssektoren i Moss kommune - 2026.021.I.SFOS - Moss kommune

Rapport etter tilsyn 12.02.2026

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Moss kommune (974579111).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Kommunen har en mangelfull rutine for avvikshåndtering for avløpssektoren.
- Avvik 2: Kommunens miljørisikovurdering er mangelfull.
- Avvik 3: Kommunen har ikke gjennomført beredskapsøvelser for avløpssektoren.

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Moss kommune må snarest rette opp avvik. Dere må sende Statsforvalteren en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 26.06.2026.

Statsforvalteren påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Det eksisterer utdaterte påslippstillatelser til kommunens avløpsnett.
- Anmerkning 2: Samordning og dialog mellom Moss kommune, Våler kommune, Vestby kommune og MOVAR IKS kan med fordel forbedres.
- Anmerkning 3: Moss kommune kan bli bedre på å følge opp tiltak som er forankret i sin saneringsplan.

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

Moss kommune må betale et gebyr på 53 800 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til sfospost@statsforvalteren.no ved Øystein Hansgård Gjelsvik. Merk svaret med saksnummer 2026/5897 og tilsynsnummer 2026.021.I.SFOS.

Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Kommunen har en mangelfull rutine for avvikshåndtering for avløpssektoren.

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5 andre ledd, punkt 7.

Beskrivelse av krav

Virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Kommunen har et avvikssystem og en overordnet rutine for avvikshåndtering. Kommunen kunne likevel ikke under tilsynet fremvise en rutine som definerer hva som utgjør et avvik på ytre miljø i avløpssektoren. Som eksempel er det stilt krav i tillatelsen til at alle nødoverløp skal avviksføres, uten at dette har blitt gjort. Det må komme tydelig frem i rutinen i hvilke tilfeller de ansatte skal melde avvik.

Avvik 2: Kommunens miljørisikovurdering er mangelfull.

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse etter forurensningsloven til drift av avløpsanlegg for Moss kommune (Tillatelsen) punkt 10.1 *Miljørisikoanalyse* og punkt 10.2 *Forebyggende tiltak*.
- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd, punkt 6.

Beskrivelse av krav

Tillatelsen stiller krav til at kommunen skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning fra avløpsanlegget, og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre. Kommunen skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av virksomheten, og vurdere

resultatene i forhold til akseptabel risiko. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

På basis av miljørisikoanalysen skal kommunen om nødvendig iverksette risikoreducerende tiltak. Både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak skal vurderes. Kommunen skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

I henhold til internkontrollforskriften skal virksomheter kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Dette skal dokumenteres skriftlig.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Kommunen har en miljørisikovurdering for avløpssektoren fra 2021, som er revidert sist i 2025.

Miljørisikovurderingen må i større grad belyse vurderinger som er gjort angående utslipp til resipienter og overholdelse av vannforskriften. Miljørisikovurderingen og vurderinger i denne er videreført i Hovedplan, saneringsplan og økonomiplan. Det mangler likevel en konkret tiltaksplan for hendelser som er identifisert med uakseptabel risiko, med synliggjøring av hvem som er ansvarlig for å gjennomføre tiltak og innen hvilke frister tiltak skal være gjennomført.

Avvik 3: Kommunen har ikke gjennomført beredskapsøvelser for avløpssektoren.

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelsen punkt 10.3 *Etablering av beredskap*.
- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd, punkt 8.

Beskrivelse av krav

Tillatelsen setter krav til at kommunen, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreducerende tiltakene, skal etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang per år.

Internkontrollforskriften setter krav til at virksomheten skal foreta systematisk overvåkning og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Kommunen har en utfyllende beredskapsplan, og det gjennomføres årlig beredskapsøvelse på drikkevannsforsyning. Det er likevel ikke gjennomført årlige beredskapsøvelser mot akutt forurensning for avløpssektoren.

Anmerkning 1: Det eksisterer utdaterte påslippstillatelser til kommunens avløpsnett.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet kom det frem at kommunen i enkelte tilfeller ikke har gitt påslippstillatelse etter forurensningsforskriften kapittel 15 A til industripåslipp. I dag er det MOVAR IKS som har gitt påslippsavtale til enkelte industrivirksomheter i Moss kommune. Kommunen har dermed ikke oversikt over disse påslippene.

Anmerkning 2: Samordning og dialog mellom Moss kommune, Våler kommune, Vestby kommune og MOVAR IKS kan med fordel forbedres.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Vi vurderer basert på kommunens redegjørelse under tilsynet at det i dag er manglende samordning og dialog mellom Moss kommune, Movar IKS, Våler kommune og Vestby kommune. Avløpsanleggene i de ulike kommunene og i IKS'et har direkte påvirkning på hverandre, og avklaringer og tiltak vil kunne ha stor betydning for planlegging og investeringer i de andre virksomhetene. Det kan med fordel samarbeides tettere for å ha bedre oversikt over avløpssituasjonen i området. Deler av ansvaret for en slik samordning ligger hos Moss kommune.

Anmerkning 3: Moss kommune kan bli bedre på å følge opp tiltak som er forankret i sin saneringsplan.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Fokus på utbyggingsområder og høyt tempo på plansaker i kommunen, gjør at avløpssektoren må nedprioritere planlagte tiltak i sin saneringsplan. Kommunen har en saneringsplan basert på risiko og avløpssektorens kunnskap om sine avløpsanlegg. Nedprioritering av dette arbeidet vil over tid medføre en økt fare for brudd på tillatelsen og forurensningsregelverket.

Andre forhold

Statsforvalteren er gjort kjent med at MOVAR IKS er forsinket med oppgradering av Fuglevik avløpsrensaneanlegg og nedleggelse av Kambo avløpsrensaneanlegg. For å overholde krav i utslippstillatelse for Fuglevik avløpsrensaneanlegg er det nødvendig å oppgradere rensaneanlegget. Forsinkelser og eventuelle brudd på forurensningsregelverket vil kunne ha betydning for Moss kommune.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus vedtar at Moss kommune må betale et gebyr på 53 800 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Statsforvalteren for innbetaling til statskassen.

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 02.02.2026 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Statsforvalteren innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Moss kommune sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Statsforvalterens risikobaserte tilsyn.

Fra Statsforvalteren deltok

- Øystein Hansgård Gjelsvik
- Anette Strømme
- Anniken Kvam

Kontaktperson hos Moss kommune

- Kristin Kvam

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Moss kommune ble kontrollert under tilsynet:

- Moss kommune avløpsnett til Kambo RA
- Moss kommune avløpsnett til Fuglevik RA

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert under tilsynet knyttet til avløpssektoren:

- Internkontroll
- Overløp

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Tillatelse etter forurensningsloven til drift av avløpsanlegg for Moss kommune
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)

Del 4: Annen informasjon

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Statsforvalterens postjournal på einnsyn.no, i tråd med offentlighetsloven.

Med hilsen

Andreas Røed
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Øystein Hansgård Gjelsvik
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent